ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 4.9.2024
COM(2024) 388 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με τη συνολική διενέργεια των επίσημων ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν στα κράτη μέλη (2022) με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα

{SWD(2024) 208 final}

Περιεχόμενα

Συνοπτική παρουσίαση 4
Εισαγωγή 6

Μέρος 1
Επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από τις χώρες της ΕΕ το 2022 9

1.1
Γενική επισκόπηση 10

1.2
Ετήσιες εκθέσεις των χωρών της ΕΕ 16

1.3
Οργάνωση και εφαρμογή συστημάτων επίσημων ελέγχων 17

1.4
Μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των ΠΟΕΣΕ 19

1.4.1
Ενέργειες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων 20

1.4.2
Επιβολή από τις εθνικές αρχές 21

1.4.3
Ενέργειες για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επίσημων ελέγχων 23

Μέρος 2
Έλεγχοι που διενέργησε η Επιτροπή σε χώρες της ΕΕ το 2022 25

2.1
Συστηματικές επιθεωρήσεις και έλεγχοι 26

2.2
Συστάσεις 29

2.3
Σημαντικότερα σημεία από τους ελέγχους που διενέργησε η Επιτροπή το 2022 30

2.4

Συστηματική παρακολούθηση των συστάσεων των συστηματικών επιθεωρήσεων **34**

2. 4.1
Συστηματικές επιθεωρήσεις γενικής παρακολούθησης **35**

2.4.2
Επιβολή **36**
Συμπεράσματα **37**

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσιάζει την παρούσα έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 114 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 ([1]). Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι η βελτίωση της διαθεσιμότητας στο κοινό πληροφοριών σχετικά με τους επίσημους ελέγχους που διενεργούνται από τις χώρες της ΕΕ —καθώς και σχετικά με τους ελέγχους της Επιτροπής σε αυτές τις χώρες— στους τομείς της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών, της υγείας των ζώων και των φυτών, της καλής μεταχείρισης των ζώων, της βιολογικής γεωργίας και των συστημάτων ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

Μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αρμόδιο για την ερμηνεία της νομοθεσίας της ΕΕ.

Στόχος μας είναι να παρέχουμε επίκαιρες και ακριβείς πληροφορίες. Εάν μας επισημανθούν σφάλματα, θα καταβληθεί προσπάθεια διόρθωσής τους.

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την παρούσα έκθεση:

- είναι πληροφορίες γενικού χαρακτήρα και δεν προορίζονται για την κάλυψη συγκεκριμένων περιπτώσεων φυσικών ή νομικών προσώπων·
- δεν είναι απαραίτητα ολοκληρωμένο, πλήρες, ακριβές ή επίκαιρο· και
- παρέχεται εν μέρει από τις εθνικές αρχές των χωρών της ΕΕ, επί των οποίων η Επιτροπή δεν έχει κανέναν έλεγχο και για τις οποίες η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει καμία ευθύνη.

Ορισμένα δεδομένα ή πληροφορίες στην παρούσα έκθεση ενδέχεται να έχουν συνταχθεί ή οργανωθεί σε αρχεία ή μορφότυπους που περιέχουν σφάλματα.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Συνοπτική παρουσίαση

Η παρούσα έκθεση καλύπτει τη συνολική λειτουργία των επίσημων ελέγχων των χωρών της ΕΕ καθώς και τις δραστηριότητες ελέγχου της Επιτροπής το 2022. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας και εμπιστοσύνης στην αλυσίδα τροφίμων, από το αγρόκτημα στο πιάτο. Αποτελούν σημαντικό τρόπο επαλήθευσης της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τις νομικές απαιτήσεις, ώστε οι καταναλωτές της ΕΕ να μπορούν να είναι βέβαιοι ότι τα τρόφιμα που καταναλώνουν είναι ασφαλή. Έχουν επίσης καίρια σημασία για τη διευκόλυνση του ομαλού και ασφαλούς εμπορίου τροφίμων, ζώων και φυτών, τόσο εντός της ΕΕ όσο και με τρίτες χώρες.

Οι εθνικές αρχές είναι αρμόδιες για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων. Εάν οι επιχειρήσεις σε ολόκληρη την αλυσίδα τροφίμων δεν συμμορφώνονται με την εφαρμοστέα νομοθεσία, οι αρχές υποχρεούνται να επιβάλλουν τις απαιτήσεις και να διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν.

Το 2022 στο πεδίο εφαρμογής των επίσημων ελέγχων περιλαμβάνονταν 16,4 εκατομμύρια επιχειρήσεις και οι εθνικές αρχές διενέργησαν σχεδόν 5 εκατομμύρια επίσημους ελέγχους σε αυτές. Από τους ελέγχους αυτούς εντοπίστηκαν περίπου 1,2 εκατομμύριο ζητήματα μη συμμόρφωσης, με αποτέλεσμα την επιβολή λίγο περισσότερων από 475 000 διοικητικών κυρώσεων και την ανάληψη 12 000 νομικών ενεργειών.

Η Επιτροπή επαληθεύει τον τρόπο διεξαγωγής των επίσημων ελέγχων και των δραστηριοτήτων επιβολής από τις χώρες της ΕΕ.

Από τους ελέγχους της Επιτροπής προκύπτει ότι, συνολικά, οι εθνικές αρχές εφαρμόζουν τα αναγκαία συστήματα για να παρακολουθούν και να διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν τις απαιτήσεις της ΕΕ και για να ενεργούν αναλόγως σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης. Σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, η Επιτροπή διαπίστωσε ελλείψεις στα συστήματα επίσημων ελέγχων, γεγονός που υποδείκνυε ότι υπήρχε περιθώριο για βελτίωση. Στις περιπτώσεις αυτές η Επιτροπή απευθύνει συστάσεις προς τις εθνικές αρχές.

Η Επιτροπή παρακολουθεί συστηματικά τις συστάσεις της και, όπου είναι αναγκαίο, χρησιμοποιεί άλλα μέσα επιβολής. Επιπλέον, στηρίζει τις χώρες της ΕΕ μέσω της

παροχής τεχνικής βοήθειας και κατάρτισης στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα» και τεχνικών συνεδριάσεων δικτύων εμπειρογνωμόνων.

Από το 2020 οι εθνικές αρχές υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων τους με χρήση εναρμονισμένου ηλεκτρονικού μορφότυπου. Ωστόσο, δεν έχουν καταφέρει ακόμη όλες οι χώρες της ΕΕ να υποβάλλουν όλα τα δεδομένα τους στον απαιτούμενο μορφότυπο.

Εισαγωγή

Στόχος της ΕΕ είναι να επιτύχει υψηλό επίπεδο προστασίας και εμπιστοσύνης στους τομείς της ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών, της υγείας των ζώων και των φυτών, της καλής μεταχείρισης των ζώων, της βιολογικής καλλιέργειας και των συστημάτων γεωγραφικής προέλευσης [προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ), προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ), εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα (ΕΠΙΠ)]. Οι άνθρωποι που ζουν στην ΕΕ δικαίως προσδοκούν την εφαρμογή υψηλών προτύπων σε όλους αυτούς τους τομείς.

Η ΕΕ διαθέτει ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι διενεργούνται συνεπείς έλεγχοι σε ολόκληρη την αλυσίδα τροφίμων και ζωοτροφών, από το αγρόκτημα στο πιάτο, καθώς και κατάλληλη παρακολούθηση, και να εξασφαλίζεται παράλληλα αποτελεσματική ενιαία αγορά και εμπορικές συναλλαγές με τρίτες χώρες. Για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης, οι αναφορές σε χώρες της ΕΕ και στα στατιστικά στοιχεία περιλαμβάνουν το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία ([2]).

Ένας από τους πυλώνες της ολοκληρωμένης πολιτικής της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων από το αγρόκτημα στο πιάτο είναι ότι κάθε χώρα της ΕΕ πρέπει να διαθέτει αποτελεσματικό σύστημα επίσημων ελέγχων, με βάση τον κανονισμό για τους επίσημους ελέγχους ([3]). Σκοπός είναι η επαλήθευση και, όπου απαιτείται, η επιβολή της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τα πρότυπα της ΕΕ σε ολόκληρη την αλυσίδα τροφίμων και ζωοτροφών. Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να καταρτίζουν πολυετή εθνικά σχέδια ελέγχων (ΠΟΕΣΕ) που να καλύπτουν όλους τους τομείς οι οποίοι διέπονται από τη νομοθεσία της ΕΕ για τον αγροδιατροφικό τομέα.

([2]) Με βάση τη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 4 του πλαισίου του Ουίνδσορ (βλέπε κοινή δήλωση αριθ. 1/2023 της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου στη μεικτή επιτροπή που συγκροτήθηκε με τη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, της 24ης Μαρτίου 2023, ΕΕ L 102 της 17.4.2023, σ. 87), σε συνδυασμό με το παράρτημα 2 του εν λόγω πλαισίου.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Η Επιτροπή διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο συνολικό πλαίσιο ελέγχου σε επίπεδο ΕΕ [4] και διενεργεί ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών επιθεωρήσεων, στις χώρες της ΕΕ για να επαληθεύει ότι οι εθνικές αρχές εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν.

Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να υποβάλλουν ετήσια έκθεση στην Επιτροπή [5] σχετικά με τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων τους σύμφωνα με το ΠΟΕΣΕ τους.

Η Επιτροπή συντάσσει έκθεση [6] σχετικά με τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις χώρες της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη:

- τις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλλουν οι εθνικές αρχές σχετικά με τις δραστηριότητες ελέγχου τους· και
- το αποτέλεσμα των ελέγχων της Επιτροπής που διενεργούνται στις χώρες της ΕΕ.

Η παρούσα έκθεση αφορά το 2022. Συνίσταται στην επανεξέταση:

- των ετήσιων εκθέσεων των χωρών της ΕΕ για το 2022·
- των ελέγχων που διενέργησε η Επιτροπή σε χώρες της ΕΕ το 2022· και
- των δράσεων παρακολούθησης και επιβολής της Επιτροπής, καθώς και της στήριξης που παρασχέθηκε στις εθνικές αρχές.

Περιλαμβάνει συλλογή των δεδομένων που παρείχαν οι εθνικές αρχές για το 2022. Με την πάροδο του χρόνου, τα δεδομένα αυτά θα καταστήσουν δυνατό τον εντοπισμό τάσεων όσον αφορά τους ελέγχους και τα ζητήματα μη συμμόρφωσης.

Τα γραφικά που αφορούν τους εθνικούς επίσημους ελέγχους βασίζονται στα συγκεντρωτικά δεδομένα του 2022 από τις χώρες της ΕΕ.

Δεδομένου ότι οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων έχουν αλλάξει από το 2020, δεν ήταν όλες οι χώρες της ΕΕ σε θέση να υποβάλουν όλα τα δεδομένα τους για το 2022 με τις απαιτούμενες λεπτομέρειες. Για τον λόγο αυτό, περιορίζεται ο βαθμός στον οποίο τα γραφικά μπορούν να συγκριθούν, διότι ορισμένες χώρες της ΕΕ ενδέχεται να έχουν παράσχει συνδυασμένα δεδομένα τα οποία δεν έχουν αναλυθεί στις απαιτούμενες υποκατηγορίες.

([4]) Άρθρο 116 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

([5]) Άρθρο 113 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

([6]) Άρθρο 114 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

Η παρούσα έκθεση συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής ([7]) το οποίο παρέχει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους ελέγχους και τις συστηματικές επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν από τις εθνικές αρχές και από την Επιτροπή στους τομείς της τροφικής αλυσίδας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους επίσημους ελέγχους.

([7]) Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής [SWD(2024) 208 final] το οποίο συνοδεύει την έκθεση σχετικά με τη συνολική λειτουργία των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν στις χώρες της ΕΕ (2022) για την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Μέρος 1

Επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από τις χώρες της ΕΕ το 2022

1.1
Γενική επισκόπηση

Τα τρόφιμα παράγονται και διανέμονται από το αγρόκτημα στο πιάτο μας ακολουθώντας διάφορες αλυσίδες που καλύπτουν ευρύ φάσμα επιχειρηματικών τομέων και δραστηριοτήτων ([8]).

Ο πίνακας 1 παρέχει επισκόπηση των αποτελεσμάτων των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν στις χώρες της ΕΕ το 2022.

Πίνακας 1: Επίσημοι έλεγχοι το 2022 — Αριθμητικά στοιχεία

Σύνολο επιχειρήσεων στην αλυσίδα τροφίμων	Επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν	Ζητήματα μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν	Διοικητικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν	Νομική διαδικασία που έχει κινηθεί
16 414 273	**5 010 943**	**1 205 443**	**476 160**	**12 182**

([8]) Βλ. Eurostat — key figures of the European food chain — 2022 (Eurostat — Βασικά αριθμητικά στοιχεία της ευρωπαϊκής αλυσίδας τροφίμων — 2022) για μια επιλογή δεδομένων όσον αφορά τους τομείς της γεωργίας και της αλιείας της ΕΕ, καθώς και για την ευρύτερη αλυσίδα από το αγρόκτημα στο πιάτο.

Στο γράφημα 1 παρέχεται επισκόπηση των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν από τις χώρες της ΕΕ κατά μήκος της αλυσίδας τροφίμων, από το αγρόκτημα στο πιάτο ([9]). Απεικονίζεται ο αριθμός των επιχειρήσεων, των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν, των ζητημάτων μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν και των διοικητικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν, ανά κατηγορία δραστηριότητας στην αλυσίδα τροφίμων ([10]).

Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται οι πέντε πρώτοι τομείς της αλυσίδας τροφίμων, σε απόλυτους αριθμούς, όσον αφορά τον αριθμό των οντοτήτων, των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν, των ζητημάτων μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν και των διοικητικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν. Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση παρέχει περαιτέρω ανάλυση αυτών των αριθμητικών στοιχείων σε όλους τους τομείς της αλυσίδας τροφίμων.

([9]) Το γράφημα αυτό δεν περιλαμβάνει ελέγχους που σχετίζονται με την υγεία των φυτών (δηλαδή την έκδοση φυτοϋγειονομικών διαβατηρίων και την εφαρμογή του σήματος ISPM 15 σε ξύλινες συσκευασίες για να αποδεικνύεται ότι υποβλήθηκαν σε επεξεργασία για την πρόληψη της εξάπλωσης εντόμων, σπόρων και μυκήτων), την εμπορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων και την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων εκτός της γεωργίας.

([10]) Οι εθνικές αρχές δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταφοράς των ζώων. Τα δεδομένα που ζητήθηκαν για τους επίσημους ελέγχους και τα ζητήματα μη συμμόρφωσης για τα σφαγεία και τις εγκαταστάσεις χειρισμού θηραμάτων μπορούν να δοθούν ως αριθμός των σφαγίων ή ως βάρος και, συνεπώς, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί το σύνολο.

Γράφημα 1: Επίσημοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από τις χώρες της ΕΕ το 2022

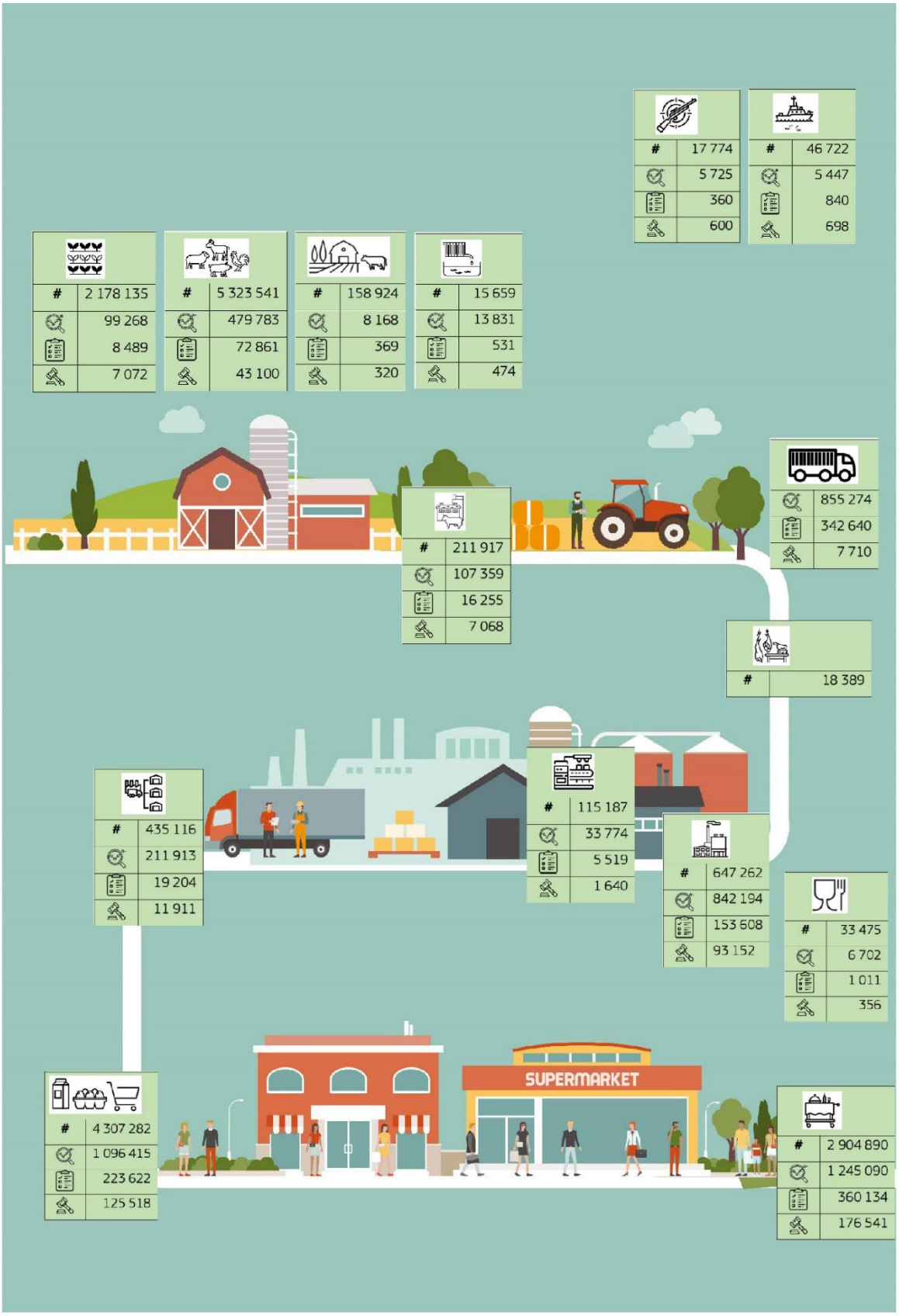

	Γεωργία — φυτά	#	Αριθμός επιχειρήσεων
	Εκτροφή — ζώα		Αριθμός επίσημων ελέγχων
	Γεωργία — μικτή		Αριθμός ζητημάτων μη συμμόρφωσης
	Υδατοκαλλιέργεια		Αριθμός διοικητικών κυρώσεων
	Αλιεία		
	Θήρευση		
	Ζωοτροφές		
	Μεταφορά ζώων		
	Σφαγεία και χειρισμός θηραμάτων		
	Παραγωγή τροφίμων		
	Μεταποίηση ζωικών υποπροϊόντων		
	Διανομή τροφίμων		
	Χονδρεμπόριο και λιανική πώληση		
	Υπηρεσίες εστίασης		
	Παραγωγοί υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα		

Πίνακας 2: Επίσημοι έλεγχοι το 2022 — Πέντε πρώτοι τομείς

Οντότητες	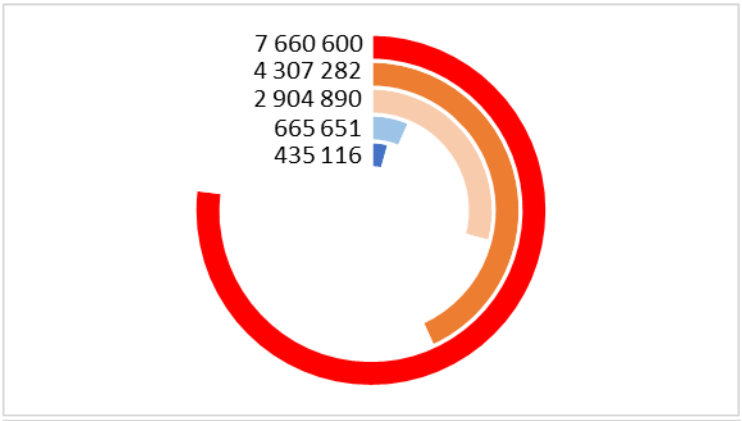	Γεωργία	7 660 600
		Χονδρεμπόριο τροφίμων	4 307 282
		Υπηρεσίες εστίασης	2 904 890
		Παραγωγή τροφίμων	665 651
		Διανομή τροφίμων	453 116
Επίσημοι έλεγχοι	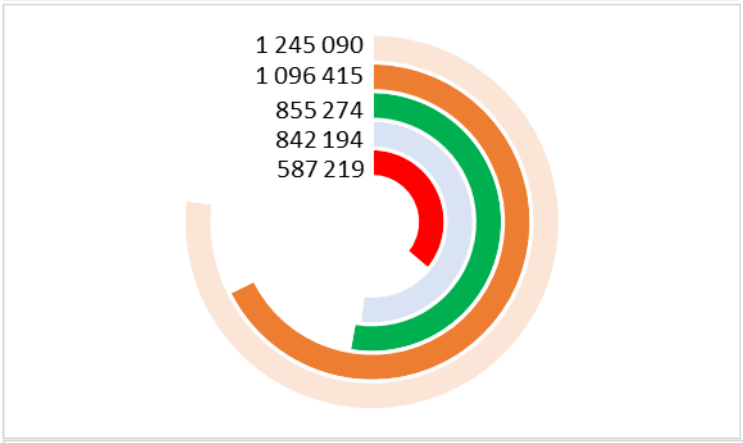	Υπηρεσίες εστίασης	1 245 090
		Χονδρεμπόριο τροφίμων	1 096 415
		Μεταφορά ζώων	855 274
		Παραγωγή τροφίμων	842 194
		Γεωργία	587 219
Ζητήματα μη συμμόρφωσης	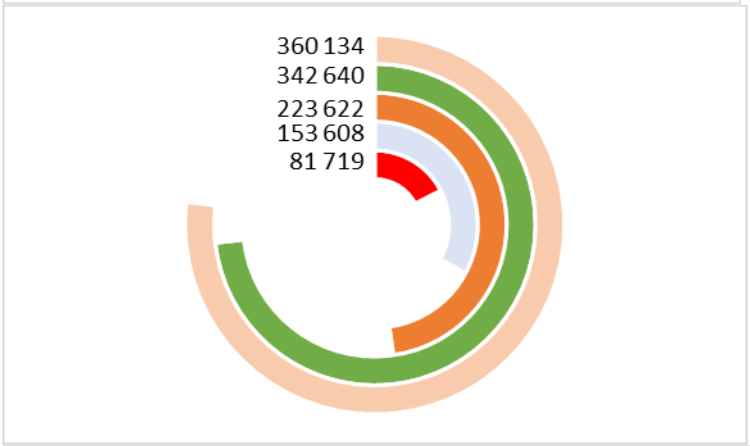	Υπηρεσίες εστίασης	360 134
		Μεταφορά ζώων	342 640
		Χονδρεμπόριο τροφίμων	223 622
		Παραγωγή τροφίμων	153 608
		Γεωργία	81 719
Διοικητικές κυρώσεις	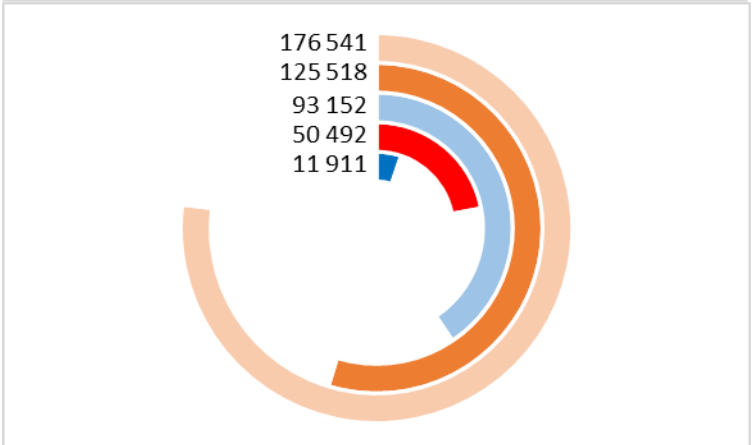	Υπηρεσίες εστίασης	176 541
		Χονδρεμπόριο τροφίμων	125 518
		Παραγωγή τροφίμων	93 152
		Γεωργία	50 492
		Διανομή τροφίμων	11 911

1.2 Ετήσιες εκθέσεις των χωρών της ΕΕ

Οι εθνικές αρχές χρησιμοποιούσαν τον νέο μορφότυπο υποβολής εκθέσεων για τρίτη μόλις φορά. Ορισμένες εξακολουθούσαν να αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά τη συγκέντρωση των δεδομένων στον απαιτούμενο μορφότυπο. Αυτό σημαίνει ότι οι συγκρίσεις μεταξύ των δεδομένων που υποβλήθηκαν για το 2020, το 2021 και το 2022 μπορεί να μην είναι αξιόπιστες. Η αλλαγή στον νέο μορφότυπο δυσχεραίνει επίσης τη σύγκριση των δεδομένων πριν από το 2020 με τα δεδομένα μετά το 2020. Κατά συνέπεια, είναι ακόμη πολύ νωρίς για να συγκριθούν δεδομένα σε επίπεδο ΕΕ από έτος σε έτος.

Οι χώρες της ΕΕ καλούνται να υποβάλουν αξιολογήσεις του συνολικού επιπέδου συμμόρφωσης και αποτελεσματικότητας του συστήματος ελέγχου. Ωστόσο, οι εθνικές αρχές παρείχαν λιγότερες πληροφορίες για το 2022 απ' ό,τι προβλεπόταν στο έγγραφο καθοδήγησης ([11]).

Όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων στις εκμεταλλεύσεις και κατά τη μεταφορά, ο κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους ορίζει ότι οι ετήσιες εκθέσεις πρέπει να περιλαμβάνουν ανάλυση των σοβαρότερων περιστατικών μη συμμόρφωσης. Η ανάλυση αυτή θα πρέπει να αποτελεί τη βάση εθνικού σχεδίου δράσης για την πρόληψη ή τη μείωση της εμφάνισής τους κατά τα προσεχή έτη ([12]). Κατά γενικό κανόνα, και όπως συνέβη το 2020 και το 2021, οι εθνικές αρχές δεν παρείχαν ούτε την εν λόγω ανάλυση ούτε τα σχέδια δράσης. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή αδυνατεί να παράσχει την απαιτούμενη συνοπτική παρουσίαση σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων.

Οι εθνικές αρχές παρείχαν επίσης πολύ περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τους ελέγχους που στοχεύουν σε δόλιες και παραπλανητικές πρακτικές.

([11]) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ένα έγγραφο καθοδήγησης όσον αφορά τον τρόπο συμπλήρωσης του τυποποιημένου υποδείγματος.

([12]) Άρθρα 151, 152, 154, 156, 157 και 158 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

1.3
Οργάνωση και εφαρμογή συστημάτων επίσημων ελέγχων

Οι χώρες της ΕΕ έχουν θεσπίσει επίσημα συστήματα ελέγχου για να επαληθεύουν ότι όλες οι επιχειρήσεις κατά μήκος της τροφικής αλυσίδας εφαρμόζουν το νομικό πλαίσιο.

Τα ΠΟΕΣΕ των εθνικών αρχών περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο δημιουργούνται τα συστήματα ελέγχου τους και περιγράφουν τους στρατηγικούς στόχους τους.

Το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής για τη συμπλήρωση των ετήσιων εκθέσεων καλεί τις εθνικές αρχές:

- να περιγράψουν τυχόν ενημέρωση σχετικά με τον τρόπο οργάνωσης των συστημάτων επίσημων ελέγχων·
- να περιλαμβάνουν πίνακα με τα αποτελέσματα των δεικτών επιδόσεων που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των στρατηγικών στόχων· και
- να περιλαμβάνουν δήλωση σχετικά με το γενικό επίπεδο συμμόρφωσης και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων επίσημων ελέγχων, με βάση την ανάλυση και τη σύνθεση των αποτελεσμάτων των συστημάτων ελέγχου, τους στόχους τους και τους δείκτες επιδόσεών τους.

Ορισμένες χώρες της ΕΕ επαναλαμβάνουν την περιγραφή των συστημάτων ελέγχου τους στην ετήσια έκθεση, πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες στο ΠΟΕΣΕ τους.

Οι δηλώσεις σχετικά με το γενικό επίπεδο συμμόρφωσης και αποτελεσματικότητας είναι ως επί το πλείστον πολύ περιορισμένες. Οι περιγραφές κυμαίνονται από ικανοποιητικές έως την παροχή ποσοστού των επιχειρήσεων που υπόκεινται σε ελέγχους με (ή χωρίς) περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

Δέκα χώρες της ΕΕ συμπεριέλαβαν πληροφορίες σχετικά με τους στόχους και τα αποτελέσματα. Οκτώ εξ αυτών παρείχαν τις εν λόγω πληροφορίες υπό μορφή επισκόπησης των αποτελεσμάτων των δεικτών τους. Οι δείκτες περιορίζονται ορισμένες φορές στον αριθμό των επίσημων ελέγχων που διενεργήθηκαν και των δειγμάτων που ελήφθησαν.

Ορισμένες εκθέσεις χωρών της ΕΕ δεν περιέχουν πληροφορίες από όλες τις αρχές που συμμετέχουν στους επίσημους ελέγχους κατά μήκος της αλυσίδας τροφίμων.

Ορισμένες ορθές πρακτικές πρέπει να επισημανθούν:

- οι λετονικές αρχές συμπεριέλαβαν δείκτη επιδόσεων των υπαλλήλων·
- οι βελγικές αρχές καθορίζουν «βαρόμετρα» με βάση τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων·
- οι δανικές αρχές χρησιμοποιούν τον αριθμό των κρουσμάτων τροφιμογενών νόσων που προκαλούνται από σαλμονέλα και τον αριθμό των ανακλήσεων.

Αρκετές χώρες της ΕΕ δήλωσαν ότι ο αριθμός των ελέγχων που διενεργήθηκαν αυξήθηκε εκ νέου σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη μετά τη σταδιακή άρση των μέτρων για την ανάσχεση της πανδημίας COVID-19. Άλλα κράτη μέλη εξακολουθούν να αναφέρουν τις αρνητικές επιπτώσεις των μέτρων για την πανδημία στην ικανότητά τους να διενεργούν πλήρως τους ελέγχους που είχαν προγραμματίσει.

Άλλοι παράγοντες με αρνητικό αντίκτυπο στα προγράμματα επιθεώρησης που αναφέρθηκαν από τις εθνικές αρχές ήταν οι ανεπαρκείς πόροι (προσωπικό, οικονομικοί πόροι και εξοπλισμός), τα συνεχιζόμενα ζητήματα υγείας των ζώων (π.χ. αφρικανική πανώλη των χοίρων και γρίπη των πτηνών) και των φυτών, το Brexit, και ο πόλεμος στην Ουκρανία.

1.4
Μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των ΠΟΕΣΕ

Στόχος των ΠΟΕΣΕ είναι να διασφαλίζουν ότι οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται με βάση τον κίνδυνο και με αποδοτικό τρόπο σε ολόκληρη την αγροδιατροφική αλυσίδα και σύμφωνα με τον κανονισμό για τους επίσημους ελέγχους.

Σε περίπτωση που στο πλαίσιο των επίσημων ελέγχων εντοπίζεται ζήτημα μη συμμόρφωσης, οι εθνικές αρχές υποχρεούνται να λαμβάνουν μέτρα ώστε να διασφαλίζουν ότι η μη συμμορφούμενη επιχείρηση αποκαθιστά το ζήτημα και αποτρέπει οποιαδήποτε περαιτέρω επανάληψή του ([13]).

Οι εθνικές αρχές υποχρεούνται επίσης να επαληθεύουν την αποτελεσματικότητα του συστήματος επίσημων ελέγχων και να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την αποκατάσταση τυχόν ελλείψεων που εντοπίζονται ([14]).

([13]) Άρθρο 138 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

([14]) Άρθρο 12 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

1.4.1
Ενέργειες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων

Η πλειονότητα των χωρών της ΕΕ (18) ανέφεραν ότι έλαβαν μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων. Για έξι από αυτές τις χώρες, οι πληροφορίες περιορίζονται στις κλασικές επιλογές για την επιβολή των κανόνων, όπως προειδοποιήσεις, κυρώσεις και νομικές ενέργειες.

Οι υπόλοιπες εκθέσεις περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με μέτρα όπως εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού, παροχή καθοδήγησης και κατάρτισης στις επιχειρήσεις ώστε να τις βοηθήσουν να συμμορφωθούν με τους κανόνες για την ασφάλεια των τροφίμων.

Ορισμένα καλά παραδείγματα:

- οι δανικές αρχές χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία και λύσεις, όπως ένα εργαλείο διαχείρισης κινδύνου για τις επιχειρήσεις τροφίμων και ένα εργαλείο για τον έλεγχο της ορθής θερμοκρασίας αποθήκευσης·
- οι ουγγρικές αρχές αναφέρουν τον πρώτο θετικό αντίκτυπο της πιο συμβουλευτικής προσέγγισης που υιοθετήθηκε, πέραν των μέτρων επιβολής·
- στο Βέλγιο, οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει πιστοποίηση βάσει των εθνικών επικυρωμένων οδηγών αυτοελέγχου είναι επιλέξιμες για χαμηλότερα τέλη και μικρότερη συχνότητα διενέργειας επίσημων ελέγχων.

1.4.2
Επιβολή από τις εθνικές αρχές

Οι εθνικές αρχές πρέπει να θεσπίσουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις ([15]).

Οι εθνικές αρχές εφαρμόζουν διάφορες μεθόδους επιβολής, από λεκτικές και γραπτές προειδοποιήσεις μέχρι την κατάσχεση και την καταστροφή αγαθών και την (προσωρινή) αφαίρεση ή περιορισμό αδειών λειτουργίας επιχειρήσεων. Τα διοικητικά πρόστιμα χρησιμοποιούνται ως αποτρεπτικό μέτρο. Οι επίσημες νομικές διαδικασίες εξακολουθούν να αποτελούν έσχατη λύση.

Στο διάγραμμα 1 παρουσιάζεται ο αριθμός των διοικητικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν σε διάφορους τομείς της αλυσίδας τροφίμων. Στο διάγραμμα 2 παρουσιάζεται η κατανομή ανά κατηγορία, ενώ στο διάγραμμα 3 παρουσιάζεται ο αριθμός των νομικών ενεργειών που αναλήφθηκαν σε κάθε κατηγορία.

Διάγραμμα 1: Διοικητικές κυρώσεις το 2022 ανά επιχειρηματικό τομέα

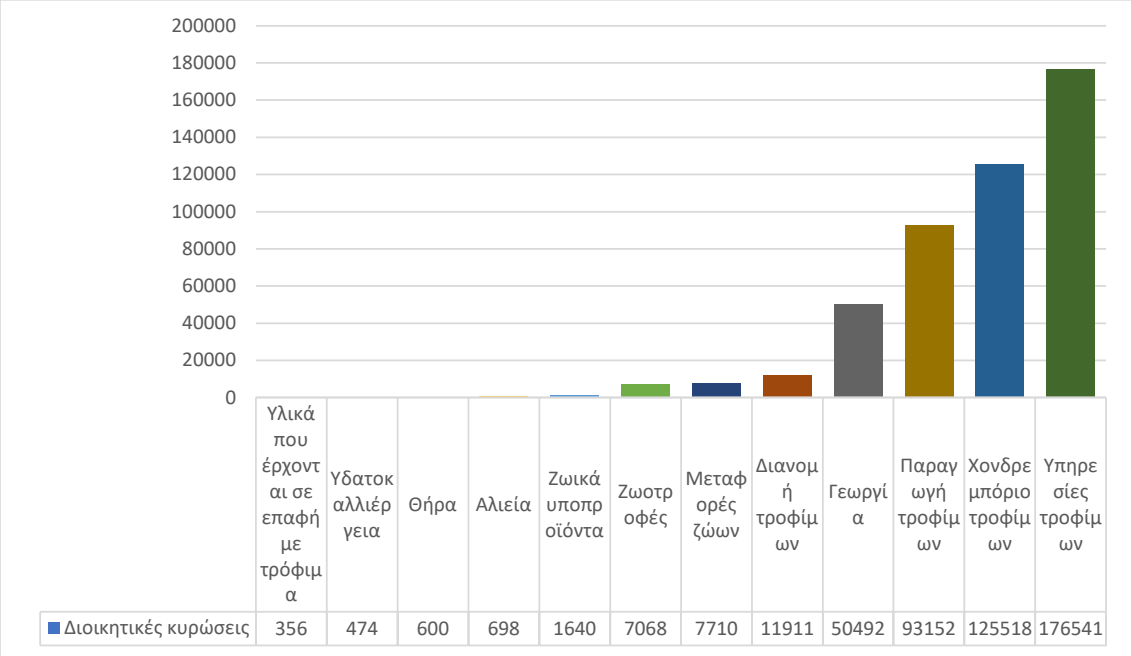

([15]) Άρθρα 137, 138 και 139 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

Διάγραμμα 2: Διοικητικές κυρώσεις το 2022 ανά κατηγορία

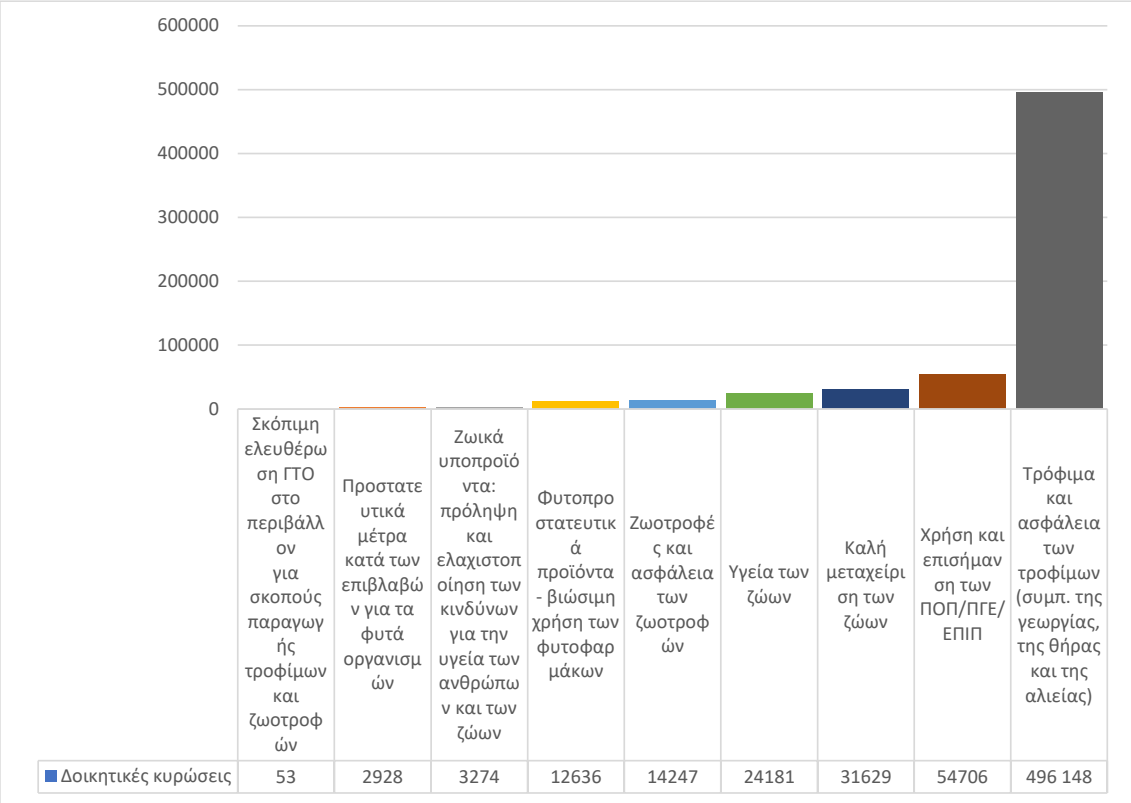

Διάγραμμα 3: Νομικές ενέργειες που αναλήφθηκαν το 2022

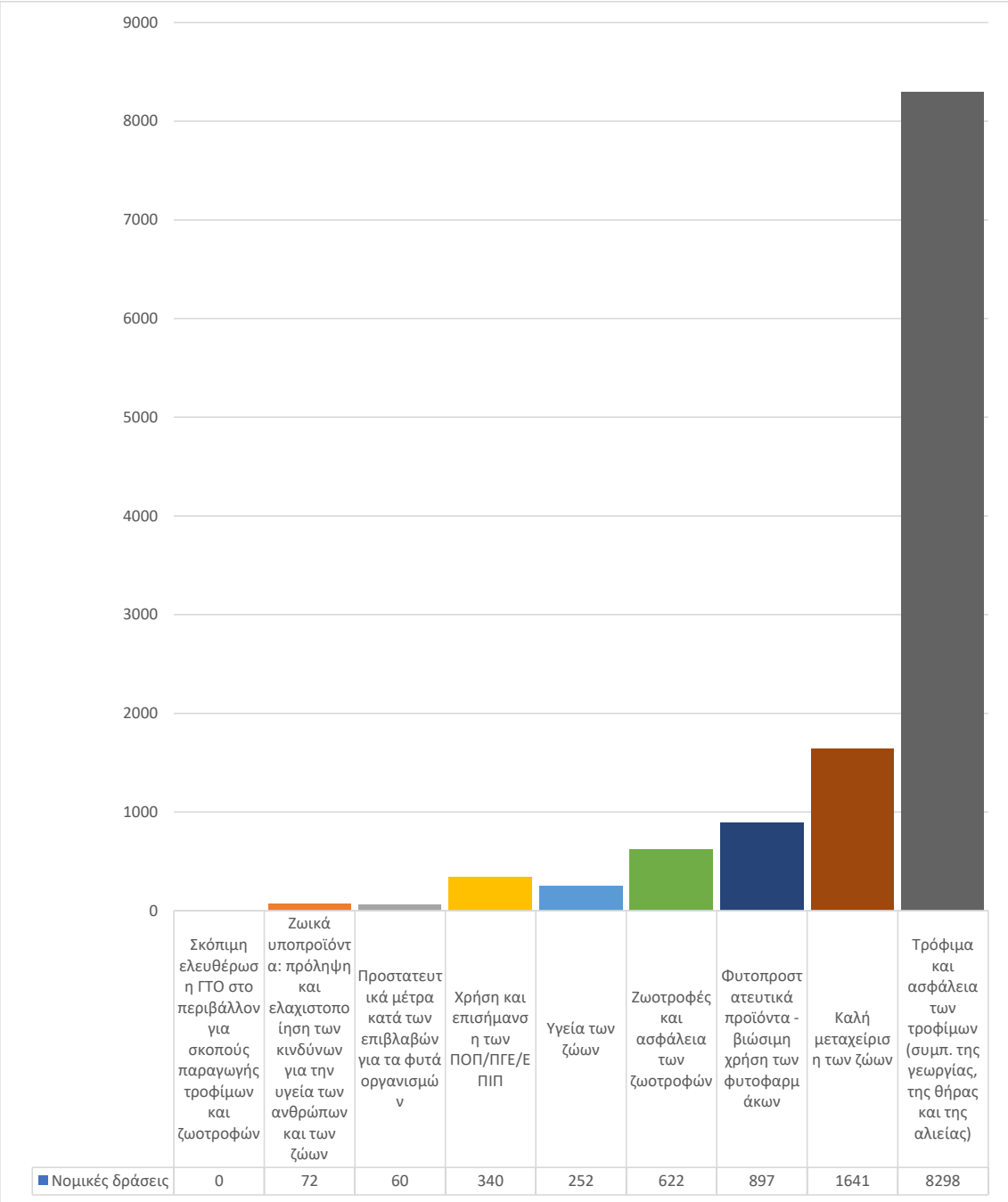

1.4.3
Ενέργειες για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επίσημων ελέγχων

Οι εθνικές αρχές πρέπει να θεσπίζουν διαδικασίες και/ή ρυθμίσεις για να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και την καταλληλότητα των επίσημων ελέγχων. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού πρέπει να διαθέτουν ή να έχουν πρόσβαση σε:

- επαρκή αριθμό κατάλληλα ειδικευμένων και έμπειρων υπαλλήλων·
- κατάλληλες και ορθά συντηρούμενες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό· και
- επαρκή εργαστηριακή ικανότητα για αναλύσεις, δοκιμές και διαγνώσεις.

Οι εθνικές αρχές πρέπει να διενεργούν συστηματικές επιθεωρήσεις στα συστήματα ελέγχων τους (ή να αναθέτουν σε τρίτους τη διενέργεια συστηματικών επιθεωρήσεων σε αυτά), καθώς και να θεσπίζουν διαδικασίες επαλήθευσης του ελέγχου ([16]) για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων ελέγχων. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται συστηματικές επιθεωρήσεις σε οποιαδήποτε οντότητα ή πρόσωπο στο οποίο η εθνική αρχή μπορεί να έχει αναθέσει καθήκοντα.

Πληροφορίες σχετικά με μία ή περισσότερες από αυτές τις πτυχές περιλαμβάνονται σε 22 ετήσιες εκθέσεις.

Οι πληροφορίες είναι μάλλον περιορισμένες όσον αφορά τα μαθήματα κατάρτισης που παρέχονται στο προσωπικό ή που παρακολουθούνται από αυτό, καθώς και τις επιθεωρήσεις και άλλες μεθόδους επαλήθευσης που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επίσημων ελέγχων.

Όσον αφορά τους πόρους:

- η Τσεχία ανέφερε έλλειψη χρηματοδότησης για εργαστηριακές διαγνωστικές εξετάσεις προς το τέλος του έτους, με αποτέλεσμα περιορισμένη δειγματοληψία και δοκιμές·
- η Βουλγαρία ανέφερε πτωτική τάση του αριθμού των υπαλλήλων, σε συνδυασμό με αύξηση του αριθμού των εγκατεστημένων επιχειρήσεων·

([16]) Άρθρα 6 και 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625.

- η Εσθονία δήλωσε ότι η έλλειψη εμπειρογνωμόνων και η προκύπτουσα μακρά διάρκεια αξιολόγησης για τις δραστικές ουσίες φυτοπροστασίας και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση.

Οκτώ χώρες της ΕΕ ανέφεραν αλλαγές στο τρέχον ΠΟΕΣΕ τους. Οι λόγοι που δόθηκαν για τις αλλαγές αυτές ήταν οι εξής:

- σημαντικές αλλαγές στη δομή, στη διαχείριση ή στη λειτουργία των αρμόδιων αρχών·
- η ύπαρξη νέας νομοθεσίας·
- ετήσια επικαιροποίηση των στόχων.

Μέρος 2

Έλεγχοι που διενέργησε η Επιτροπή σε χώρες της ΕΕ το 2022

2.1 Συστηματικές επιθεωρήσεις και έλεγχοι

Το πρόγραμμα συστηματικών επιθεωρήσεων και ανάλυσης του 2022 ([17]) ήταν το δεύτερο στο πλαίσιο του πολυετούς σχεδίου για την περίοδο 2021-2025. Το 2022 αρχίσαμε να αντιμετωπίζουμε αρκετές από τις προτεραιότητες που καθορίζονται στο πολυετές σχέδιο. Σε αυτές συγκαταλέγονται:

- η καλή μεταχείριση των μόσχων σε σημεία ελέγχου κατά τη μεταφορά εντός της ΕΕ·
- η καλή μεταχείριση των ζώων σε πλοία μεταφοράς ζώων·
- τα φυτοϋγειονομικά διαβατήρια για τη διακίνηση φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων εντός της ΕΕ.

Το 2022 διενεργήσαμε 120 ελέγχους στα συστήματα επίσημων ελέγχων των χωρών της ΕΕ. Στον πίνακα 3 παρουσιάζεται αναλυτικά το είδος των ελέγχων και η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε.

Πίνακας 3 — Είδη ελέγχου και μεθοδολογία, 2022

Είδος επιθεώρησης	Εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως	Εν μέρει εξ αποστάσεως	Επιτόπιος
Επιθεώρηση	7	60	3
Ανάλυση βάσει εγγράφων	27		
Διερευνητική μελέτη	4	1	9

([17]) Τα προγράμματα εργασίας δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Επιτροπής.

Είδος επιθεώρησης	Εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως	Εν μέρει εξ αποστάσεως	Επιτόπιος
Γενική παρακολούθηση	4	3	2

Στο γράφημα 2 παρουσιάζεται η γεωγραφική κατανομή των εν λόγω ελέγχων. Στο διάγραμμα 4 παρουσιάζεται ο αριθμός των συστηματικών επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν ανά κατηγορία ελέγχου.

Γράφημα 2: Κατανομή των ελέγχων της Επιτροπής το 2022

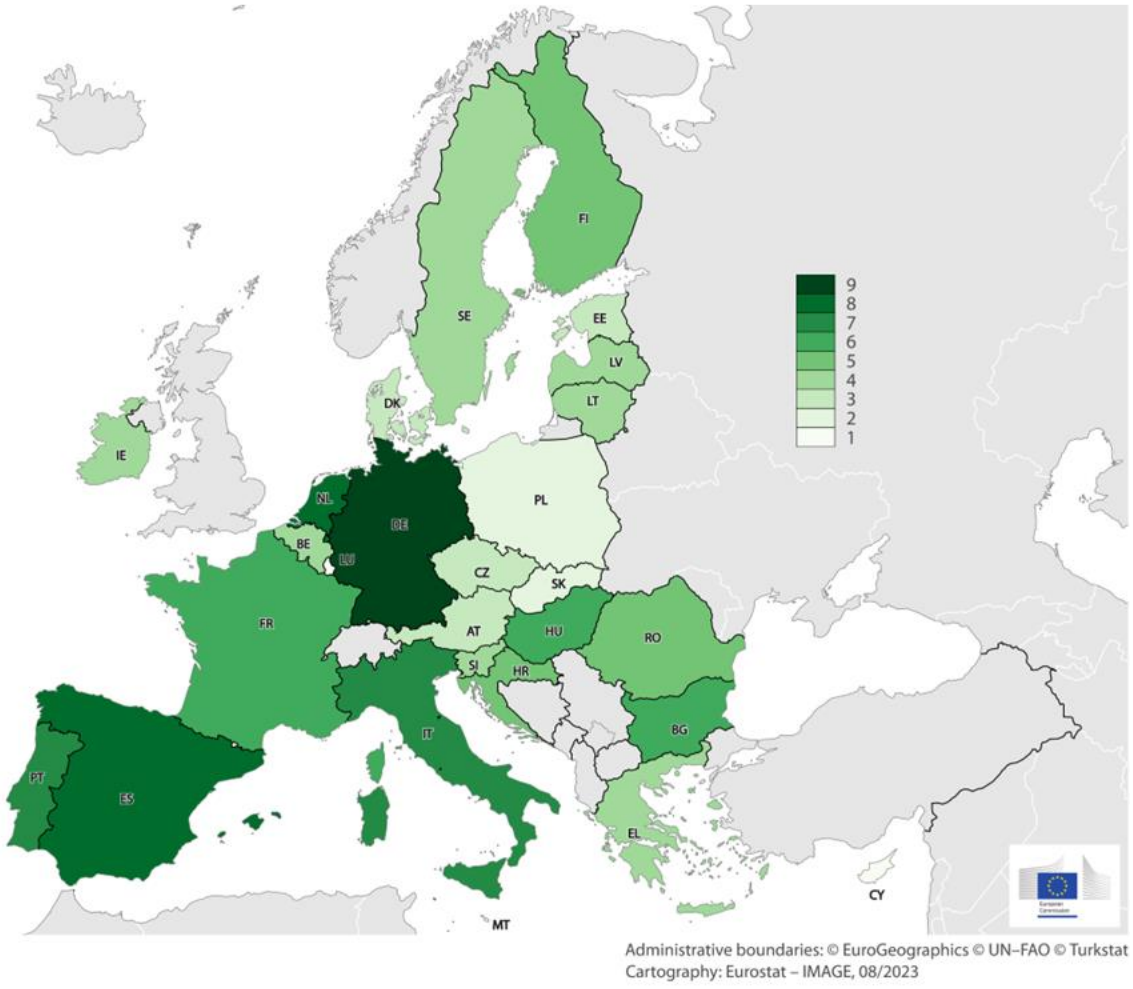

Διάγραμμα 4: Έλεγχοι που διενεργήθηκαν ανά κατηγορία, 2022

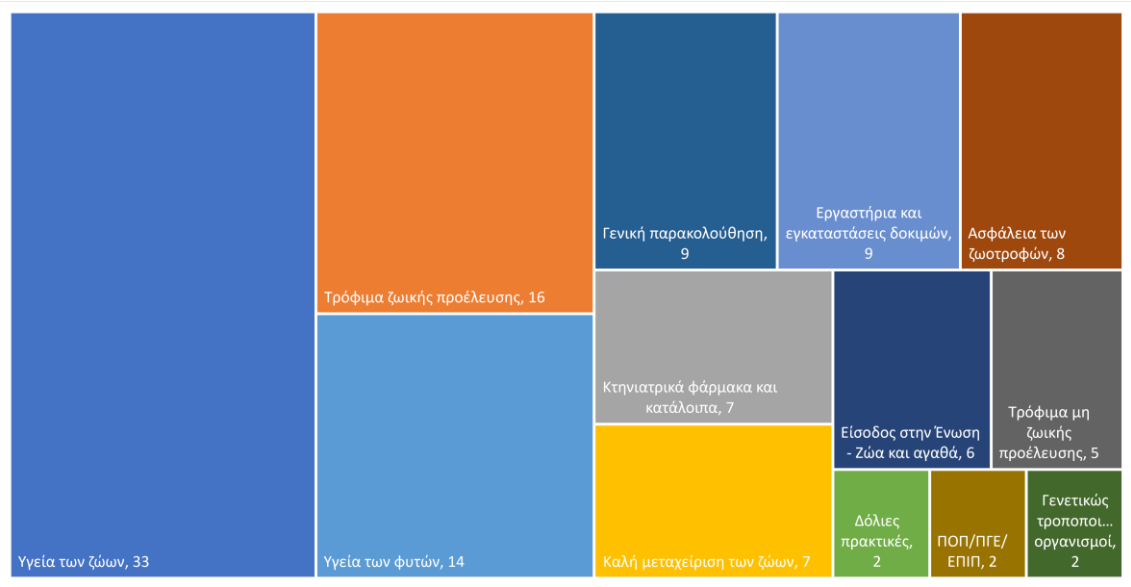

2.2 Συστάσεις

Οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν το 2022 οδήγησαν στη διατύπωση συνολικά 363 συστάσεων προς τις χώρες της ΕΕ. Στο γράφημα 3 παρέχεται επισκόπηση αυτών των συστάσεων ανά τομέα. Στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής παρέχεται περαιτέρω ανάλυση των αριθμητικών στοιχείων ανά περιοχή που υποβλήθηκε σε συστηματική επιθεώρηση.

Διάγραμμα 5: Συστάσεις που διατυπώθηκαν το 2022 ανά τομέα

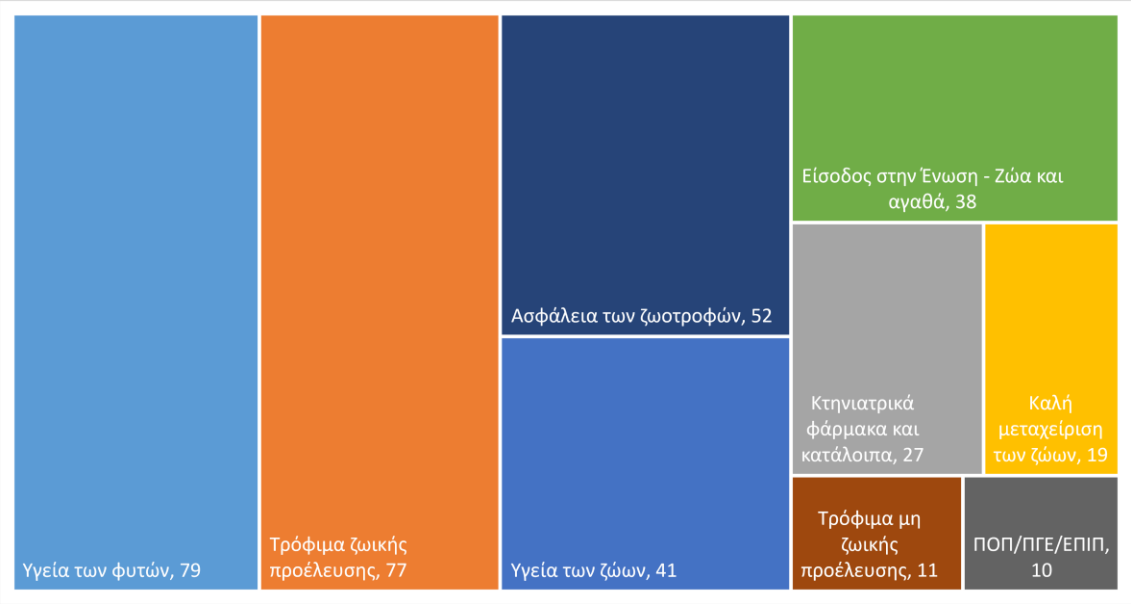

2.3 Σημαντικότερα σημεία από τους ελέγχους που διενέργησε η Επιτροπή το 2022

Τρόφιμα

Οι συστηματικές επιθεωρήσεις στον τομέα της **αλιείας** εντόπισαν προβλήματα όσον αφορά τη νηολόγηση μικρών αλιευτικών σκαφών, τους ελέγχους των τόπων εκφόρτωσης και των συναφών δραστηριοτήτων, και την έλλειψη ελέγχων σε σκάφη που εκφορτώνουν σε άλλες χώρες της ΕΕ. Η χρήση εναλλακτικών μεθόδων δοκιμής ισταμίνης ενδέχεται να υπονομεύσει την αξιοπιστία και/ή την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων των δοκιμών.

Επεκτείναμε το πεδίο των επιθεωρήσεών μας στον τομέα του **κρέατος**, ξεκινώντας από τα σφαγεία βοοειδών και, στη συνέχεια στα σφαγεία χοίρων, προβάτων και πουλερικών. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην κατάρτιση και την εποπτεία των επίσημων κτηνιάτρων και στην αποτελεσματικότητα των ελέγχων σε σφαγεία χαμηλής απόδοσης.

Στον **γαλακτοκομικό** τομέα διαπιστώθηκαν κοινές ελλείψεις στην επιβολή των διαδικασιών των επιχειρήσεων για τη δοκιμή νωπού γάλακτος και την επαλήθευση της θερμικής επεξεργασίας.

Οι συστηματικές επιθεωρήσεις στα **τρόφιμα μη ζωικής προέλευσης** κατέδειξαν την ανάγκη βελτίωσης της καταγραφής των πρωτογενών παραγωγών κατά την εφαρμογή επίσημων ελέγχων βάσει κινδύνου.

Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (ΓΤΟ)

Διενεργήσαμε δύο διερευνητικές μελέτες για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή των ελέγχων και των διατάξεων για τους οργανισμούς και τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των τροφίμων και των ζωοτροφών που περιέχουν τέτοια προϊόντα, τα οποία λαμβάνονται μέσω νέων γονιδιωματικών τεχνικών ([18]). Στόχος ήταν

([18]) Η νομοθεσία της ΕΕ για τους ΓΤΟ εκδόθηκε το 2001 και το 2003. Οι νέες γονιδιωματικές τεχνικές είναι τεχνικές που έχουν εμφανιστεί ή έχουν αναπτυχθεί από το 2001 και μετά.

επίσης ο εντοπισμός ορθών πρακτικών και κοινών εμποδίων ή δυσκολιών που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή των εν λόγω ελέγχων.

Ζωοτροφές

Οι συστηματικές επιθεωρήσεις μας αποκάλυψαν τομείς που επιδέχονται βελτίωση όσον αφορά την αξιολόγηση των συστημάτων ανάλυσης κινδύνων και κρίσιμων σημείων ελέγχου των υπευθύνων επιχειρήσεων, την εφαρμογή κατάλληλων πρωτοκόλλων δειγματοληψίας και τους επίσημους ελέγχους για την επισήμανση.

Υγεία των ζώων

Οι έλεγχοί μας σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν για τον περιορισμό της εξάπλωσης της **αφρικανικής πανώλης των χοίρων** κατέδειξαν προκλήσεις όσον αφορά την έγκαιρη ανίχνευση της νόσου, τη βιοασφάλεια και τους ελέγχους των μετακινήσεων από τις απαγορευμένες ζώνες.

Όσον αφορά τα μέτρα που ελήφθησαν για την **υψηλής παθογονικότητας γρίπη των πτηνών**, υπήρχε περιθώριο ενίσχυσης του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης και της ετοιμότητας στους τομείς των επιδημιολογικών ερευνών και των ρυθμίσεων αποπληθυσμού.

Από τα αποτελέσματα των ελέγχων μας για την αξιολόγηση της αποτελεσματικής εφαρμογής των προγραμμάτων εκρίζωσης της **λύσσας** προέκυψε ότι, συνολικά, η υλοποίηση του προγράμματος προχωρά σύμφωνα με τους στόχους.

Ζωικά υποπροϊόντα

Στους τομείς που εντοπίστηκαν για βελτίωση περιλαμβάνονται οι έλεγχοι των ζωικών υποπροϊόντων που παράγονται στον τομέα των τροφίμων, η αξιολόγηση των συστημάτων ανάλυσης κινδύνων από τους υπευθύνους επιχειρήσεων και κρίσιμων σημείων ελέγχου, καθώς και οι επαληθεύσεις της επικύρωσης των μονάδων μεταποίησης.

Καλή μεταχείριση των ζώων

Το αποτέλεσμα ενός έργου που εξετάζει τα συστήματα διαχείρισης της ποιότητας για την καλή μεταχείριση των ζώων και τη χρήση δεικτών συνοψίστηκε σε έκθεση επισκόπησης. Το έργο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ανάγκη για καθολικά χρησιμοποιούμενους δείκτες για τη μέτρηση της κατάστασης ή των αλλαγών στην **καλή μεταχείριση των ζώων σε επίπεδο εκμετάλλευσης**.

Όσον αφορά την **καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά**, δρομολογήσαμε νέα έργα για τη μεταφορά απογαλακτισμένων μόσχων σε ταξίδια μεγάλης διάρκειας και τη μεταφορά ζώων σε τρίτες χώρες με θαλάσσια σκάφη.

Υγεία των φυτών

Στο πλαίσιο των επιθεωρήσεών μας σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν για την ανάσχεση της εξάπλωσης του *Xylella fastidiosa* εντοπίστηκαν τα εμπόδια που καθυστερούν την εφαρμογή των απαιτούμενων μέτρων εξάλειψης, ιδίως στα πρώτα στάδια των ελέγχων εστιών.

Μια νέα σειρά συστηματικών επιθεωρήσεων στήριξε τις εθνικές αρχές βοηθώντας τις να προσαρμόσουν τα συστήματα ελέγχου τους ώστε να πληρούν τις νέες απαιτήσεις σχετικά με τα φυτοϋγειονομικά διαβατήρια.

Φυτοπροστατευτικά προϊόντα

Οι συστηματικές μας επιθεωρήσεις και οι σειρές μαθημάτων κατάρτισης που παρέχουμε επικεντρώθηκαν στους επίσημους ελέγχους σχετικά με την εμπορία και τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων, την ολοκληρωμένη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών και τον εξοπλισμό εφαρμογής φυτοφαρμάκων.

Βιολογική παραγωγή και επισήμανση των βιολογικών προϊόντων

Δεδομένου ότι η νέα νομοθεσία της ΕΕ για τα βιολογικά προϊόντα τέθηκε σε ισχύ μόλις από τις αρχές του 2022 και λαμβανομένου υπόψη του χρόνου που απαιτείται για τη μετάβαση στις νέες απαιτήσεις, δεν διενεργήθηκαν συστηματικές επιθεωρήσεις στις χώρες της ΕΕ το 2022.

Προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα

Μια συστηματική επιθεώρηση σχετικά με την αξιολόγηση του συστήματος επίσημων ελέγχων που εφαρμόζεται για τις ΠΟΠ και τις ΠΓΕ στον αμπελοοινικό τομέα αποκάλυψε κενά στον έλεγχο της συμμόρφωσης με όλες τις πτυχές που καλύπτονται από τις προδιαγραφές του προϊόντος κατά τη διενέργεια ελέγχων στους παραγωγούς.

Δόλιες πρακτικές και πρακτικές εξαπάτησης

Το έργο σχετικά με τις ρυθμίσεις που θέσπισαν οι χώρες της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης στην αγροδιατροφική αλυσίδα ολοκληρώθηκε και τα αποτελέσματά του δημοσιεύθηκαν σε έκθεση επισκόπησης. Επιπλέον, η Επιτροπή δημοσίευσε τεχνική

έκθεση για να στηρίξει τα κράτη μέλη στην εκπλήρωση των νομικών απαιτήσεων της ΕΕ στον τομέα αυτό.

Είσοδος ζώων και αγαθών στην ΕΕ

Τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων επιβεβαίωσαν ότι, συνολικά, οι χώρες της ΕΕ εξακολουθούν να βελτιώνουν τα συστήματά τους και να εφαρμόζουν ελέγχους στον τομέα αυτό.

Κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων και περιβαλλοντικοί ρύποι στα ζώα και στα προϊόντα ζωικής προέλευσης

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων των εθνικών σχεδίων παρακολούθησης καταλοίπων και οι οκτώ επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν κατέδειξαν συμμόρφωση με τους κανόνες.

Μία Υγεία

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων των εθνικών σχεδίων για τη μικροβιακή αντοχή συνοψίστηκαν σε έκθεση επισκόπησης. Τα πορίσματα αυτού του έργου αναμένεται να βοηθήσουν τις χώρες της ΕΕ να εντοπίσουν και να αναπτύξουν συνέργειες στο πλαίσιο της διάστασης «Μία Υγεία». Αναμένεται επίσης να τις βοηθήσουν να εντοπίσουν τυχόν κενά και να ενισχύσουν τα υφιστάμενα σχέδιά τους.

2.4
Συστηματική παρακολούθηση των συστάσεων των συστηματικών επιθεωρήσεων

2. 4.1
Συστηματικές επιθεωρήσεις γενικής παρακολούθησης

Βάσει του τριετούς κύκλου επιθεωρήσεων, το 2022 διενεργήσαμε εννέα συστηματικές επιθεωρήσεις γενικής παρακολούθησης.

Πίνακας 4: Συστηματικές επιθεωρήσεις γενικής παρακολούθησης το 2022

Συστηματικές επιθεωρήσεις γενικής παρακολούθησης:	

Η συστηματική επισκόπηση των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη για να ανταποκριθούν στις συστάσεις των συστηματικών επιθεωρήσεων εξακολούθησε να είναι αποτελεσματική όσον αφορά την αντιμετώπιση της πλειονότητας των ζητημάτων που εντοπίστηκαν. Τα αποτελέσματα των συστηματικών επιθεωρήσεων γενικής παρακολούθησης έχουν δημοσιευθεί στα προφίλ των χωρών.

Στο τέλος Δεκεμβρίου του 2022 οι εθνικές αρχές είχαν λάβει διορθωτικά μέτρα ή είχαν εκφράσει ικανοποιητικές δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση της πλειονότητας των ελλείψεων που είχαν εντοπιστεί εντός αποδεκτών προθεσμιών. Βάσει τριετούς κυλιόμενου δείκτη, έχουν εκφραστεί δεσμεύσεις για διορθωτικά μέτρα για το 93 % των συστάσεων που προέκυψαν από συστηματικές επιθεωρήσεις κατά την τριετία 2018-2020.

Εξακολουθούμε να παρακολουθούμε όλες τις εκκρεμείς συστάσεις διενεργώντας γενικές επιθεωρήσεις παρακολούθησης.

2.4.2
Επιβολή

Το 2022 η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει κατά του Ηνωμένου Βασιλείου για μη συμμόρφωση με σημαντικά μέρη του πλαισίου του Ουίνδσορ. Στόχος της εν λόγω διαδικασίας επί παραβάσει είναι να αποκατασταθεί η συμμόρφωση του Ηνωμένου Βασιλείου με το πλαίσιο σε ορισμένους βασικούς τομείς, με απώτερο στόχο την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των πολιτών της ΕΕ [19].

Το 2022 η Επιτροπή δεν παρέπεμψε καμία υπόθεση στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς που υπάχθηκαν στους επίσημους ελέγχους που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση.

[19] Δελτίο τύπου της 15ης Ιουνίου 2022

Συμπεράσματα

Το 2022 οι εθνικές αρχές εξακολούθησαν να εκπληρώνουν τον ρόλο τους όσον αφορά την παρακολούθηση και την επαλήθευση ότι οι επιχειρήσεις σε ολόκληρη την αλυσίδα τροφίμων συμμορφώνονται με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις της ΕΕ και λαμβάνουν μέτρα επιβολής σε αντίθετη περίπτωση.

Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19 (αν και σταδιακά επανήλθε κανονικότητα το 2022), τα επίπεδα στελέχωσης και οι περιορισμοί πόρων αναφέρθηκαν ως λόγοι για τους οποίους οι εθνικές αρχές δεν μπόρεσαν να εφαρμόσουν πλήρως τα προβλεπόμενα προγράμματά τους.

Οι εθνικές αρχές πρέπει να ολοκληρώσουν το έργο προσαρμογής των εσωτερικών τους συστημάτων δεδομένων, ώστε να είναι δυνατός ο χειρισμός πλήρων και συνεπών δεδομένων στον απαιτούμενο μορφότυπο. Η Επιτροπή έχει εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για τη συμπλήρωση της ετήσιας έκθεσης· η συμμόρφωση με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση της συγκρισιμότητας των παρεχόμενων δεδομένων για το 2023 και τα επόμενα έτη.

Οι ετήσιες εκθέσεις θα βελτιωθούν επίσης όταν οι εθνικές αρχές περιλαμβάνουν δηλώσεις σχετικά με το συνολικό επίπεδο συμμόρφωσης, τη συνολική αποτελεσματικότητα των συστημάτων επίσημων ελέγχων τους και την καταλληλότητά τους για την επίτευξη των στόχων του κανονισμού για τους επίσημους ελέγχους ([20]).

Όσον αφορά τους επίσημους ελέγχους για την καλή μεταχείριση των ζώων, οι μελλοντικές ετήσιες εκθέσεις πρέπει να παρέχουν καλύτερη ανάλυση των κύριων περιστατικών μη συμμόρφωσης και των εθνικών σχεδίων δράσης για την πρόληψη τυχόν επανάληψης τέτοιων περιστατικών.

Τα αποτελέσματα των επίσημων ελέγχων που διενεργούνται από τις χώρες της ΕΕ, καθώς και των ελέγχων των εθνικών αρχών που διενεργούνται από την Επιτροπή, δείχνουν ότι εφαρμόζονται συστήματα ελέγχου και ότι παρέχουν επίπεδα συμμόρφωσης τα οποία συνάδουν τόσο με τις απαιτήσεις για την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών όσο και με τη λειτουργία μιας υγιούς εσωτερικής αγοράς της ΕΕ. Ωστόσο, οι έλεγχοι της Επιτροπής εντόπισαν αδυναμίες και περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης.

([20]) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625

Από τη συστηματική παρακολούθηση των συστάσεων συστηματικών επιθεωρήσεων από την Επιτροπή προκύπτει ότι, εν γένει, οι εθνικές αρχές λαμβάνουν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των εντοπιζόμενων ελλείψεων.

Σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές, η Επιτροπή συνεχίζει να τις στηρίζει ώστε να βελτιώνουν συνεχώς τα συστήματα επίσημων ελέγχων τους μέσω των δικτύων εθνικών εμπειρογνωμόνων και της πρωτοβουλίας «Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα».